

31 dec 2024

Deze maand waren er drie ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de vervolging van de Nederlandse uitreizigers. In de eerste plaats was er de omwenteling in Syrië waarbij nog eens duidelijk aan het licht kwam welke wreedheden het Assad regime de afgelopen decennia bedreven had. De eerste Nederlanders die naar Syrië vertrokken, deden dit om te strijden tegen Assad. Hun uitreis komt in een ander licht te staan nu blijkt hoe misdadig het regime van Assad was. Verder was er de vrijspraak in hoger beroep van Samira A, waarbij het hof zowel de aanklacht van lidmaatschap als van voorbereidingshandelingen van tafel veegde. Dit moet gevolgen hebben voor de nog lopende beroepszaken. En tenslotte was er het absurd hoge vonnis voor Hasna A, dat niet anders geïnterpreteerd kan worden dan als een politieke uitspraak, bedoeld om kritiek van rechtse politici en vertegenwoordigers van de Yezidi gemeenschap te sussen. Maar we beginnen met een terugblik op 2024.

Een terugblik op 2024

Ondanks de verharding van het politieke klimaat in 2024 waren er toch een aantal positieve ontwikkelingen rond de vrouwen en hun kinderen. Zo kwamen er dit jaar 9 vrouwen vrij, waardoor er op dit moment nog maar 6 in detentie zitten. Twee daarvan zitten in de reguliere gevangenis in Nieuwersluis, en vier zitten nog op de TA in Zwolle. Het TA regime werd begin dit jaar verscherpt en het videobellen werd gestopt omdat er door zware criminelen elders misbruik van werd gemaakt. En omdat de regels voor zware criminelen ook gelden voor de dames in Zwolle, moesten zij er ook onder lijden. Maar de afgelopen maanden kwamen er signalen dat het regime in Zwolle weer enigszins versoepeld was, en dat de vrouwen nu in een grotere ruimte mochten luchten. Het is de vraag hoe lang de TA in Zwolle nog in stand zal worden gehouden. Ieder mens met gezond verstand begrijpt dat dit systeem onwettig en inhumain is, en absoluut niet bijdraagt aan een goede terugkeer van de vrouwen (en hun kinderen) in de maatschappij.

De maatschappelijke afkeer tegen de vrouwen begint af te nemen, wat bleek uit het feit dat de TV serie over Laura H. nauwelijks kritische geluiden opriep (afgezien van Caroline van der Plas). Kranten zoals De Stentor (Zwolle) en het Noord-Hollands Dagblad plaatsten uitgebreide artikelen waarin het lot van de vrouwen in de gevangenis beschreven werd, en diverse ambtenaren en onderzoekers kwamen met rapporten waarin gepleit wordt voor een betere behandeling van de vrouwen en het stoppen met het afnemen van de nationaliteit.

De Haagse rechtbank sprak Krista van T. vrij van plundering (maar niet van de overige aanklachten). In hoger beroep werd één vrouw vrijgesproken van terrorisme, en bij een drietal anderen werd de straf verlaagd. Het gerechtshof oordeelde dat het verblijf in IS-gebied niet automatisch hetzelfde is als lidmaatschap van IS, en dat het koken voor een IS-strijder niet noodzakelijk gelijk staat aan het voorbereiden van terroristische misdrijven. Dit geeft hoop voor de volgende beroepszaken. Het eerste exemplaar van mijn boek 'Verloren Dochters' werd officieel in ontvangst genomen door de directie van de PI Zwolle, wat ik beschouw als teken dat er bij Justitie ook het besef komt dat Nederland is doorgeschooten bij het bestraffen van de teruggekeerde vrouwen.

Ondanks deze positieve ontwikkelingen, is het echter nog te vroeg om achterover te leunen en onze actiegroep op te heffen. De rechtse meerderheid in de Kamer en de rechtse regeringscoalitie roepen nog om hardere straffen voor terrorisme, verlaging van de bewijslast voor terrorisme, en vaker intrekken van de nationaliteit. Hoewel veel ambtenaren en rechters hun rug recht proberen te

houden en zich niet te laten beïnvloeden door het huidige populisme, ontkomen ze er niet aan om af en toe mee te buigen omdat ze anders zelf het mikpunt worden van de kritiek van Wilders en consorten. Binnen de ambtenarij blijken organisaties als IND, Reclassering Nederland en Jeugdzorg nog behoorlijk rigide in het toepassen van bestaande maatregelen waarvan iedereen begrijpt dat ze nadelig zijn voor de re-integratie van de vrouwen en kinderen. Ik noem het intrekken van het Nederlanderschap, het treuzelen met het teruggeven van de kinderen aan de moeders, en het opleggen van contactverboden aan de vrouwen na hun vrijlating.

En natuurlijk zitten er nog steeds Nederlandse mannen, vrouwen en kinderen in Syrische gevangenissen en kampen. Iedereen weet dat de omstandigheden waaronder deze Nederlanders (met name de mannen) worden vastgehouden, levensbedreigend zijn, maar onze overheid hoopt dat het probleem zichzelf oplost wanneer zij lang genoeg de andere kant opkijkt.

Recente beelden uit Bagdad wekken begrip voor opstandelingen die Assad bestreden

De beelden van de absurde luxe in het paleis van Assad en de verhalen van de martelingen en moordpartijen van het regime die nu naar buiten komen, doen ons beseffen dat veel van de Nederlandse jongeren die vanaf 2012 ten strijde trokken tegen het regime, dit deden voor een goede zaak. Helaas sloten zich velen van hen aan bij groepen als IS en Al-Nusra die zich later schuldig maakten aan terrorisme. Maar veel Europese jongeren die naar Syrië vertrokken om de opstandelingen te helpen in hun strijd tegen Assad, deden dit uit idealisme en niet om terrorisme te bedrijven. En dat gold al helemaal voor de vrouwen die de mannen volgden naar Syrië.

Terwijl in Syrië de tegenstanders van het Assad regime nu eindelijk worden vrijgelaten uit de kerkers van de gevangenis in Damascus, zitten Nederlandse vrouwen die hun man steunden in de strijd tegen Assad, nog steeds vast op de terroristenafdeling in Zwolle. Wordt het niet eens tijd dat Nederland beseft dat hun vertrek naar Syrië ook het gevolg was van de wreedheden van Assad, en de drang van jonge Nederlanders om daar iets aan te doen?

Vrijspraak Samira S. in hoger beroep is doorbraak

Op 5 december werd Samira S. door het hof in Den Haag [in hoger beroep vrijgesproken](#) van beide haar ten laste gelegde beschuldigingen, te weten lidmaatschap van een terroristische organisatie en voorbereiding van terroristische misdrijven. Het hof wees beide aanklachten af omdat Samira niet naar Syrië vertrokken was met de bedoeling om zich actief bij een terroristische organisatie te voegen, en omdat het voeren van een gemeenschappelijke huishouding met een IS-strijder niet beschouwd kon worden als een bijdrage aan de strijd van IS. De uitspraak van het hof vormt een belangrijke doorbraak in de verdediging van de vrouwen die teruggekeerd zijn uit Syrië, en die allemaal veroordeeld zijn voor beide aanklachten. Het is toe te juichen dat het hof eindelijk concludeert dat de bewijsvoering van het OM ongegrond was, precies zoals de advocaten van de vrouwen altijd al betoogd hebben. Het vonnis van Samira zal hopelijk ook gevolgen hebben voor de beroepszaken die andere vrouwen hebben aangespannen tegen hun veroordeling voor terrorisme. En het vernietigen van de veroordeling wegens terrorisme bij Samira betekent dat zij ook niet meer hoeft te vrezen voor het intrekken van haar nationaliteit.

De uitspraak van het hof is een bittere pil voor Sadaf S. die in 2020 wegens terrorisme veroordeeld werd tot vijf jaar cel en die daar niet tegen in beroep is gegaan. Sadaf had, net als Samira, naast de Nederlandse ook de Afghaanse nationaliteit. Bij Sadaf kon haar Nederlanderschap worden

afgenomen doordat zij niet tegen haar uitspraak in beroep ging. Zij komt pas in november 2025 vrij, en ze moet dan worden uitgezet naar Afghanistan. Het intrekken van haar nationaliteit wordt op 27 januari behandeld door de bestuursrechter.

Schokkende uitspraak Hasna A.

Op 11 december veroordeelde de Haagse rechtbank Hasna A. tot [tien jaar gevangenisstraf](#); twee jaar meer dan het OM had geëist. Bij de toelichting van het vonnis werd uitvoerig stilgestaan bij alle misdrijven van IS en bij de slavernij van de Yezidi's. Dit was kennelijk bedoeld om een vonnis te rechtvaardigen waarbij Hasna zo'n beetje de schuld van al deze zaken in haar schoenen geschoven kreeg.

Meteen na de uitspraak gaf de Haagse rechtbank [een persbericht](#) uit met als titel 'Tien jaar gevangenisstraf voor Nederlandse vrouw die in Syrië jezidi-vrouw als slaaf hield'. Maar bij Hasna was er natuurlijk geen sprake van dat zij zelf een slaaf hield. In werkelijkheid werd zij ervan beschuldigd de slaaf van iemand anders opdrachten gegeven te hebben. Het bewijs daarvoor bestond uit de verklaring van één getuige, en die verklaring was afgelegd vele jaren nadat deze getuige ontsnapt was uit IS-gebied. De verklaring was ook pas afgelegd nadat de getuige haar daar door het Nederlandse OM naar was gevraagd. De getuige stond onder grote druk van de hele Yezidi gemeenschap om eindelijk een Nederlandse vrouw veroordeeld te krijgen voor slavernij.

De formulering van het vonnis, en ook de manier waarop dit door de rechtbank naar buiten werd gebracht, laat zien dat het hier om een politiek proces ging. Het proces stond al sinds de eerste proforma in februari 2023 sterk in de schijnwerpers, en het lijkt erop dat de rechters besloten hebben om Hasna een extra zware straf op te leggen om daarmee kritiek van rechtse partijen en van de Yezidi gemeenschap te voorkomen. Dat ze hierin geslaagd zijn, bleek uit het feit dat er na het vonnis geen enkel geluid kwam vanuit de Kamer, noch vanuit de Yezidi gemeenschap.

Merkwaardig was dat de rechtbank de straf voor Hasna extra verhoogde omdat Hasna tijdens de zitting verklaard had dat zij de sharia een beter systeem vond dan de democratie. Maar het hebben van een mening is in Nederland niet strafbaar; daarvoor hebben wij onze vrijheid van godsdienst en vrijheid van meningsuiting.

Hasna gaat naar alle waarschijnlijkheid tegen het vonnis in beroep, en het is te verwachten dat het hof tot een eerlijker oordeel zal komen. Waarschijnlijk zal er door de media aan het hoger beroep minder aandacht besteed worden, zodat een lager vonnis dan minder ophef zal veroorzaken.

Ook in Frankrijk was de weerstand tegen het terughalen van de kinderen te wijten aan rechtse politici

Het Amerikaanse blad [The New Republic](#) wijdde op 18 december een uitgebreid artikel aan de situatie van de Franse vrouwen en kinderen die nog in Syrië verblijven. Het artikel geeft ook een overzicht van het beleid van de Franse regering in de afgelopen vijf jaar, en dit beleid vertoont een opvallende overeenkomst met het Nederlandse. Ook in Frankrijk stond in 2019 alles klaar om de vrouwen, kinderen en zelfs mannen terug te halen uit Syrië. Maar door felle protesten van extreemrechts verdwenen de plannen in de la. Pas vanaf 2022 besloot Frankrijk onder druk van internationale gerechtshoven om te beginnen met de repatriëring van zijn vrouwen en kinderen. In Nederland zagen we hetzelfde patroon waarbij de regering medio 2019 zijn plannen voor het repatriëren van de kinderen haastig in de ijskast zette na heftige kritiek van PVV, VVD en CDA.

NCTV chef waarschuwt voor intrekken nationaliteit bij terrorisme-veroordeelden

In het programma [Nieuwsuur](#) van 17 december vertelde Pieter-Jan Aalbersberg, hoofd van de NCTV, dat de veiligheid van Nederland de komende jaren wordt bedreigd doordat bij terrorisme- veroordeelden het Nederlandschap wordt ingetrokken (fragment beginnende vanaf 29.45). Minister van Justitie Van Weel beaamde het bestaan van dit gevaar, en vond dat er iets aan gedaan moest worden. Maar wat dat zou zijn, liet hij in het onzekere. De oplossing ligt natuurlijk voor de hand: gewoon stoppen met het intrekken van het Nederlandschap. Maar in het huidige politieke klimaat durft een minister dat blijkbaar niet hardop te zeggen.

Zorgen de over de mannen die nog steeds in Koerdische gevangenschap verblijven

Reportages in [Trouw](#) en Volkskrant vroegen de aandacht voor de Nederlandse en Belgische mannen die nog steeds in Koerdische gevangenissen verblijven. Volgens de AIVD verblijven er nog zeker twintig Nederlandse mannen in gevangenissen in Syrië, waaronder Stefan Uiterloo en Yago Riedijk. Door de erbarmelijke omstandigheden in de gevangenissen komen er regelmatig gedetineerden te overlijden. De onmenselijke behandeling van de gevangenen en de onwil van onze regering om hen terug te halen, versterkt bij velen van hen hun radicale overtuiging. Tot nu toe neemt de Nederlandse regering geen enkel initiatief om Nederlandse mannen terug te halen (evenmin als de nog resterende vrouwen en kinderen).

Voor meer nieuws van de afgelopen maand, zie de webpagina "[Laatste Nieuws](#)"

Deze Nieuwsbrief wordt maandelijks toegezonden aan alle mensen die zich hebben aangemeld als lid of sympathisant van het Platform Kinderen terug uit het Kalifaat. Mocht u geen prijs meer stellen op toezending van deze nieuwsbrief dan kunt u zich afmelden bij adcorten@gmail.com